

Preken 10.februar 2019 – diakonvigsling

Jeg er vokst opp i et kristent hjem, med foreldre som har lagt noen grunnleggende verdier i meg, med utgangspunkt i kjærligheten fra den treenige Gud. Jeg fikk høre mange fine fortellinger fra bibelen, og likte både historier fra Gamle og Nye testamentene.

- Skapelsen
- Noahs ark
- Jona i hvalen
- Sakkeus
- den barmhjertige samaritan
- og mange, mange flere.

Lignelser og fortellinger ble lest, og jeg bladde ofte i bøker. Både hjemme, på søndagsskole og i kirken. De var spennende, og lette å huske. Fortellingene om Jesus har formet mye av mitt liv, og min måte å se verden og vårt ansvar som mennesker på. Jeg har alltid blitt utfordret til å reflektere, tolke og tenke over historiene, og deres meninger. Jeg har fått mye frihet til å forme min kristne tro.

Jeg tror at enkle og spennende fortellinger er viktige for at barn skal lære.

Lignelsene og fortellingene fra bibelen inneholder i tillegg noe dypere; de sier noe om hvordan vi som mennesker skal forholde oss til hverandre, til Gud, til skaperverket. Lignelsen om den barmhjertige samaritan kalles for diakoniens grunnlag. Men de har alle sammen diakoni i seg. Jeg vil i dag holde preken om en av de lignelsene jeg alltid har likt best, og ber dere reise dere mens jeg leser fra evangeliet etter Markus, kapittel 10, vers 46-52.

46 De kom til Jeriko, og da Jesus dro ut av byen sammen med disiplene og en stor folkemengde, satt en blind mann ved veien og tigget. Han het Bartimeus,

sønn av Timeus. 47 Da han hørte at det var Jesus fra Nasaret som kom, satte han i å rope: «Jesus, du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!» 48 Mange snakket strengt til ham og ba ham tie, men han ropte bare enda høyere: «Du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!» 49 Da stanset Jesus og sa: «Be ham komme hit!» De ropte på den blinde og sa til ham: «Vær ved godt mot! Reis deg! Han kaller på deg.» 50 Mannen kastet kappen av seg, sprang opp og kom til Jesus. 51 «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» spurte Jesus. Den blinde svarte: «Rabbuni, la meg få synet igjen!» 52 Da sa Jesus til ham: «Gå du! Din tro har frelst deg.» Straks kunne han se, og han fulgte Jesus på veien.

Slik lyder det hellige evangelium.

Det er mange poeng å snakke om i denne teksten. Du har blant annet perspektivet med helbredelse, at Jesus gjør gode gjerninger, hvor sterk Bartimeus sin tro må ha vært, hva en slik sterk tro kan gjøre for mennesket, og hvordan menneskene rundt behandlet både Bartimeus og Jesus.

Diakoni er definert som kirkens omsorgstjeneste, evangeliet i handling uttrykt gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverk og kamp for rettferdighet. Det er måten vi møter hverandre, og lager rom for hverandre. Det er å se, å møtes, å respektere og anerkjenne. På tvers av – eller også på tross av - tro, kultur, oppvekst, arv og miljø, utseende, hudfarge, hvem vi ønsker å dele livet med, og ellers hva livet bringer.

Bartimeus og Jesus levde i en kultur svært ulik vår egen. At Bartimeus er blind, ble sannsynligvis tolket dithen at enten han eller hans foreldre hadde syndet. Dette var straffen de måtte bære. Følgene var dramatiske; utestenging av det gode fellesskap, ingen mulighet for å selv kunne brødfø seg, avhengighet av andre for å få både mat, klær og husly, og ikke å bli ansett som et fullverdig medlem av samfunnet. Med dette følger at du ikke skal høres, helst ikke synes,

og i alle fall ikke henvende deg til noen av høyere rang. Bartimeus var helt avhengig av at noen så ham og følte barmhjertighet med ham.

Når vi forstår litt mer om kulturen i Midtøsten i Jesu tid, når vi klarer å reflektere over hvem Bartimeus i dag representerer, kan vi også forstå hva fortellingen kan gi oss. Selv om historien om Bartimeus er 2000 år gammel, kan den bety noe for oss i Norge i dag.

Jeg har vært i jobben som diakoniarbeider i snart 5 år, og mine arbeidsoppgaver vil fortsette som de har gjort, fremover. I min jobb er jeg heldig å få fortelle evangeliet gjennom mine handlinger; det er ikke det å stå og forkynne som først og fremst er viktig. Det er å treffe mennesker der de er, helst uten forventninger og fordommer. Å bli kjent med hvert menneske jeg møter med en interesse for hvem dette mennesket er. Jeg har en spennende jobb, hvor jeg treffer mennesker i tøffe livssituasjoner, og i gode situasjoner. Den siste uken har jeg hatt undervisning med konfirmanter, og snakket med dem om menneskeverd. Jeg deler erfaring fra tiden jeg arbeidet som sykepleier og menneskene jeg møtte da, og om hvorfor menneskets verdi er viktig for kirken å fronte, og hvordan synet på menneskets unike verdi kan forankres i bibelen og i fortellinger om Jesu møter med sine medmennesker. Konfirmantene har fått leke, og opplevd hvordan det er å få et «stempel»; de får tildelt en egenskap uten at de selv vet hva det er, mens alle rundt vet det. «Ledertype». «Klassens klovn». «Tulling». «Populær». De får erfare hvordan det er å ikke ha kontroll over hvordan de rundt dem stempler dem, og hvordan det de sier enten blir godtatt med en gang, eller forkastes uten forklaring. Om de får være med i det gode selskap, eller ikke. De får en kort erfaring av hva det gjør med et menneske å få et stempel. Og vi får snakket rundt utfordringene dette kan føre til. For selv om du ikke er en av dem som blir stemplet, vil også de rundt bidra til å forsterke de egenskapene du tildeles uten at du har noen kontroll over hvorfor og hvordan.

Også i Egersund finnes det Bartimeuser. Mennesker som opplever å stemples og deles inn i grupper. Enten på grunn av sine valg, sine egenskaper, eller personlige trekk som de ikke kan gjøre noe med. Rusmisbrukere. Kriminelle. Rike eller fattige. For tjuke eller for tynne. Kvinne eller mann i ulike settinger. Muslimer, jøder, kristne. Homofile. Mørkhudete. Bleike. Autister. Funksjonshemmede. Grupper vi mennesker bruker, definerer, og diskriminerer. Som samfunnet – og til tider også kirken – ikke klarer å legge til rette for at skal være med i det gode selskap. Og selv om vi ikke er direkte involvert i å stemple andre, er vi rundt også med og forsterker virkningen av stempelet som gis. Vi kan enten se på helt stille, eller vi kan forsvare de som stilles utenfor, ved å engasjere oss politisk, ved å være en kirke som fronter menneskets verdi som ukrenkelig og uendelig, eller ved å på andre måter gjøre motstand mot etablerte grupperinger og de sterkes stemmer. Når andre rundt vil hysje ned og ikke la Bartimeus få møte dem som kan styrke hans egen verdi, må vi lytte til den ene som hører, og som ønsker å møte mennesket der det er, som det er. Uten å dømme, uten å be om noe i retur. For Jesus hører. Selv om mennesker vil hindre ham i å høre, vil han alltid være der, han vil alltid forstå, han vil alltid hjelpe. Uten å se på dine egenskaper eller hvem livet har gjort deg til; bare fordi du er et umistelig og uendelig høyt elsket menneske.

I gudstjenestene våre synger vi Kyrie. Kyrie eleison. Kriste eleison.

Dette kommer fra gresk, og betyr «ha barmhjertighet med meg». I alle år etter Bartimeus, har altså menigheter verden over ropt de samme ordene som han gjorde. Det må være en mening med at denne historien har fått plass i Bibelen, slik som så mange andre. Jeg tror det er på grunn av et ønske om at fortellingene skal være betydningsfulle også i dag, og om 2000 nye år. Fordi det stadig vil

være nødvendig å minne mennesker på at de er gode nok, at de er ønsket, skapt og elsket. At det alltid er noen som bryr seg. Og som kirke må vi fronte dette.

I dag er jeg blitt vigslet til diakontjenesten. Det er stort og høytidelig å få stå her i dag. Mange har lagt til rette for at dette skal kunne gjøres; arbeidsgiver og kolleger har vært tålmodige i løpet av utdanningstiden min. Familie og venner har stilt opp og bidratt på ulike vis. Mennesker i byen har latt seg intervjuet til arbeidet med masteroppgaven. Jeg er privilegert og har gode mennesker rundt meg, som ber for meg, og som ønsker å feire meg. I min diakontjeneste vil jeg fortsette å møte mennesker som trenger meg. Jeg vil fortsette mine gode og takknemlige samarbeid med helse- og sosialpersonell i Eigersund. Men jeg kan ikke gjøre diakoni alene. Jeg ber alle i menigheten om å sammen være diakonale; å se sine medmennesker, og å lytte til dem som trenger å lyttes til. Å engasjere seg for menneskets ufravikelige verdi, skapt i Guds bilde. Slik kan vi få forståelse for våre medmennesker, og slik kan vi lage gode fellesskap.

Leonard Cohen har i sin sang Hallelujah en nydelig strofe; *there's a blaze of light in every word, it doesn't matter which you heard; the holy or the broken hallelujah*». Det er et lys i alles ord, både i det hellige og det ødelagte halleluja. La oss fortsette å fortelle de viktige historiene fra Bibelen til barna våre. Hvert menneske er betydningsfullt, hver enkelt kan komme til Jesus. Og som kirke har vi plikt til å være Jesu hender, føtter, øyne og ører i verden. Vi har plikt til å vise nestekjærlighet, invitere til fellesskap med plass til alle, å verne om menneske og resten av skaperverket og å kjempe for rettferdighet. Vi må stå opp for menneskets verdi, i Jesu sted. Slik kan vi bli en relevant og levende kirke.

Lov, takk, pris, og ære være Faderen, Sønnen og den Hellige ånds navn, som var er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.